

EL TEMPS

DIRECCIÓ, ADMINISTRACIÓ, PUBLICITAT I VENDES: Avda. del Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 València. Telèfon: (96) 352 48 69. Fax: (96) 352 09 83.

REDACCIÓ DE BARCELONA: Carrer de Casanova, 46, 4-2. 08011 Barcelona. Telèfon: (93) 323 00 71. Fax: (93) 323 35 41.

REDACCIÓ DE MALLORCA: Plaça de Caterina de Thomàs, 4, 4rt, B. 07001 Palma de Mallorca. Telèfon: (971) 72 07 63.

EDITA: Edicions del País Valencià, SA.
PRESIDENT: Rafael Mansanet.
EDITOR: Eliseu Climent.

DIRECTOR: Oriol Castanyes.
CAP DE REDACCIÓ: Miquel Alberola.

REDACCIÓ DE VALÈNCIA: Ismael L. Belda, Ignasi Pellicer, Jordi Sebastià.

REDACCIÓ DE BARCELONA: Eduard Company, Xavier Duran, Oriol Malló, Pere Martí, Sílvia Monfort, Eduard Voltas.

REDACCIÓ DE MALLORCA: Miquel Payeras.

CORRESPONSALS: M.C. Grau (Andorra), Cinta Bellmunt (Tarragona), Patricia Alberola (Alacant), Xevi Planas (Girona), Univers Bertrana (Perpinyà), Judith Casaprima (Lleida).

FOTÒGRAFS: Joan Celià, Rafa Gil, Jordi Morera.

IL·LUSTRADORS: Salva Llosa, Sento.
RÚBRICUES: Ramon Barnils, Pere Calders, Fabià Estapé, Joan F. Mira, Josep M. Sanmartí.

COL·LABORADORS: Antoni Albalat, Andreu Alfaro, Adolf Beltran, Francesc Bueno, Joan A. Benach, Francesc Caballero, Carles Capdevila, Antoni Castel, Jaume Comellas, Santiago Cucurella, Martí Domínguez, Llibert Ferri, Vicent Franch, Carles Gàmez, Manuel Garcia, José Luis Guamer, Juan M. Játiva, Enric A. Llobregat, Josep M. Lloró, Assumpció Maresma, Josep Morell, Sergi Pàmies, Josep M. Pasqual, Vicent Partal, J.J. Pérez Benlloch, Toni Picazo, Miquel Porta Perales, Antoni Reig, Màrius Serra, Josep Lluís Sirera, Lluç Soler, Marc Soler, Fenan Torrent, Xúlio Ricardo Trigo.

ARXIU: Jesús Prats (Fotografia).

PUBLICITAT I PROMOCIÓ: Jordi Enguix (Cap de publicitat), Joana Vallés (Barcelona).

SUBSCRIPCIONS: Begonya Pardo.

PRODUCCIÓ: Francesc Sellés, (Correcció lingüística), Lina Casanovas (Maquetació), Faust Ripoll (Edició).

DISSENY: Enric Satué.

FOTOMECÀNICA: Gràfiques Papallona, Anón, Selecrom.

IMPRESSIÓ: Gràfiques Morvedre.

DIPÒSIT LEGAL: V.853-1984

Sol·licitat control d'OJD

Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda per cap mitjà, ja sigui mecànic, fotoquímica, electroòptica, magnètica, de fotocòpia, o qualsevol altre, sense previ permís de l'editor.

¿Final feliç?

La guerra s'ha acabat, i sembla com si de sobte tothom pogués respirar tranquil, com si s'hagués acabat tot. La guerra ha tingut un final tan fulminant i brutal com el principi: cent hores d'ofensiva terrestre, i la que era la quarta potència militar del món –sobre el paper i en termes de volum, almenys– s'ha desfet tràgicament, esmicolada, anihilada fins a l'última divisió, en una humiliant derrota que ha deixat pel camí desenes de milers de morts en només tres dies. A l'altra banda, el triomf més aclaparador que recorda la història militar moderna, amb les baixes comptades només per desenes. El resultat, per fi, ha estat exactament el que volien els americans i els seus aliats: la total destrucció de l'enemic, amb el mínim de baixes pròpies. Un resultat potser massa perfecte, si després de la guerra ha de venir la pau.

Massa perfecte, perquè la fulminant derrota de Saddam serà –és ja– percebuda per les masses àrabs i islàmiques com l'última i més greu de les humiliacions patides a mans de l'Occident. Saddam, vençut i humiliat, pot convertir-se en un símbol de la humiliació col·lectiva. I del sentiment d'humiliació pot nàixer un sentiment més profund de rebuig contra tot allò que siga no-àrab o no-islàmic, un sentiment de desesperació sense més eixida que l'islamisme radical, un desig general de venjança a qualsevol preu. És difícil que a curt termini aparega un altre Saddam amb el mateix poder i la mateixa ambició sense escrúpols, però no serà gens fàcil que d'aquesta derrota, que tants àrabs (pobles, més que govern) senten com a pròpia, pugui sorgir l'estabilitat, la llibertat i la justícia necessària per a tots els països de la regió.

Serà molt difícil, si no es compleixen algunes condicions. La primera, que s'acabe la venda massiva d'armament als països de la zona, tan generosament proveïts per soviètics, europeus i americans (ara que tot s'ha acabat, cal recordar que l'exèrcit de Saddam Hussein

era en primer lloc un producte soviètic més que cap altra cosa). La segona, que s'acabe l'exhibició prepotent de riquesa per part dels senyors del petroli, xeïcs o reis, i que una part dels beneficis ingents acumulats vagen a reforçar les economies dels països àrabs menys afortunats. La tercera, que la pressió internacional –dels EUA en primer lloc– obligue la dreta israeliana a resoldre definitivament el drama de Palestina, de l'única manera que pot ser resolt: amb un estat propi que no represente cap amenaça per a la seguretat de l'estat d'Israel (i Israel pot fer-ho, ara que està militarment més segur que mai). La quarta, que el "nou ordre" de la zona no siga una *pax americana* sinó una *pax arabica*, amb els països implicats com a principals protagonistes.

Només així aquesta guerra –tan evitable, tan fatal, i tan tràgica com totes les guerres– haurà estat alguna cosa més que el xoc absurd entre la bogeria d'un dictador i uns interessos inconcessibles amb el suport per la més poderosa maquinària militar que mai haja entrat en acció.

Empresaris i país

En una important conferència, el president de la Confederació Empresarial Valenciana ha llançat algunes propostes, projectes o idees, pensant en la mateixa societat valenciana, en el seu futur, en la seua projecció i vertebració col·lectiva. Ell i alguns –pocs– altres empresaris, potser per primera vegada, s'han preocupat de manifestar una visió valenciana, de país, de conjunt, de societat. Però només ha trobat, de moment, el rebuig de la premsa més influent de la capital (on qui pensa en el país, és acusat automàticament, encara, de *catalanista* i poc menys que de traïdor). I cinquanta empresaris importants, consultats per EL TEMPS sobre el tema, callen amb una sola veu. Però allò que pensa el president de la CEV ho pensen ja molts empresaris valencians. ¿A què esperen, doncs, per començar a parlar? ¿De qui, o de què, tenen encara por?

